

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI
ELM VƏ TƏHSİL NAZİRLİYİ

Azərbaycan Respublikası Elm və Təhsil Nazirliyinin

22.08. 2024-cü il tarixli
3-29/3-2-540F/2024 nömrəli əmrinə

79 nömrəli əlavə

“Texniki xidmət məntəqələrində lokomotivlərin baxıcısı və təmiri çilingəri”

ixtisası üzrə

Təhsil Proqramı (Kurikulum)

Bakı – 2024

**“Texniki xidmət məntəqələrində lokomotivlərin baxıcısı və təmiri çilingəri” ixtisası üzrə
Təhsil Proqramı (Kurikulum)**

1. Təsnifat üzrə ixtisasın şifri (kodu): 030616
2. Məşğulluq təsnifatında kodu: 8211
3. Milli kvalifikasiyalar səviyyəsi: 4
4. Peşə təhsili pilləsi: Texniki peşə təhsili
5. İxtisasın qrupu: Hərəkət tərkibinin təmiri və xidməti
6. İxtisasın əhatə etdiyi sahələr: Aviasiya, kosmik raket, dəniz texnikası və nəqliyyat vasitələri
7. Qəbul şərtləri: Ən azı ümumi orta təhsil
8. Tədris müddəti: Tam orta təhsil bazasından 1 il, Ümumi orta təhsil bazasından: 3 il
9. Attestasiya: Tələbələrin qiymətləndirilməsi “Peşə təhsili pilləsində təhsil alanların attestasiyasının aparılması qaydası”na uyğun həyata keçiriləcək.
10. Ümumtəhsil fənləri üzrə tədrisin təşkili tam orta təhsil səviyyəsində tədrisin təşkili normativlərinə uyğun həyata keçirilir.

İxtisasın tədris planı - modulların siyahısı

İxtisasın adı: Texniki xidmət məntəqələrində lokomotivlərin baxıcısı və təmiri çilingəri								
Təhsil müddəti: 1 il (tam orta təhsil)								
№	Bölmələr, təhsil sahələri, modullar	saatların miqdarı	Həftəlik dərslərinin miqdarı					məsləhət
			I	II				
			15	10	3	9	1	
	2	3	4	6	7	8	9	
1	Fiziki tərbiyə	25	1	1				
2	Xarici dildə ünsiyyət	45	3					
3	Şəxsi inkişaf və karyera planlaşdırması	30		3				
4	Sahibkarlıq	30	2					
5	İKT-dən istifadə	45	3					
	Baza modulları üzrə cəmi	175	9	4				
	Peşə-ixtisas modulları, nəzəri							
6	İş şəraitində əmək, təhlükəsizlik və sağlamlıq qaydaları	25	1	1				
7	Sxem, çertyoj və qrafiki işlər	20		2				
8	Elektrotexnika	15	1					
9	Elektromaterialşünaslıq	20		2				
10	Lokomotivin mexaniki hissələrinin quruluşu və təmiri	60	4					
11	Lokomotivin pnevmatik hissələrinin quruluşu və	60	4					

	təmiri							
12	Lokomotivin elektrik hissələrinin quruluşu və təmiri	40		4				
13	Lokomotivin texniki xidməti	40	2	1				
14	İşarəvermə təlimatı	20		2				
15	Dəmir yolunun ümumi kursu	30	2					
16	Avtotormozlar	30	2					
17	Texniki istismar qaydaları və təlimatlar	30		3				
18	Qatarların hərəkəti və manevr işləri	20		2				
	Peşə-ixtisas modulları, nəzəri cəmi	410	16	17				
	İstehsalat təlimi (praktik modullar)	395	10	14	35	0		
	İstehsalat təcrübəsi	360				40		
	Tələbələrin maksimum məcburi dərslər yükü	1340	35	35	35	40		
	Məsləhət saatları	20						20
	YEKUN	1360						

İxtisasın adı: Texniki xidmət məntəqələrində lokomotivlərin baxıcısı və təmiri çilingəri

Təhsil müddəti: 3 il (ümumi orta təhsil bazası)

№	Modullar/Fənlər	Saatların miqdarı	Kurslar və yarım illər üzrə həftəlik saatların miqdarı							məsləhət
			I kurs		II kurs		III kurs			
			18	20	18	20	15	10	12	
	Ümumtəhsil fənləri									
1	Azərbaycan dili	268	3	3	3	3	2	1		
2	Xarici dil	334	4	4	4	4	2			
3	Riyaziyyat	344	4	4	4	4	2	1		
4	İnformatika	152	2	2	2	2				
5	Azərbaycan tarixi	76	1	1	1	1				
6	Fizika	76	1	1	1	1				
7	Biologiya	76	1	1	1	1				
8	Coğrafiya	76	1	1	1	1				
9	Kimya	76	1	1	1	1				
10	Fiziki tərbiyə	152	2	2	2	2				
11	Çağırışa qədərki hazırlıq	101	1	1	1	1	1	1		
	Ümumtəhsil fənləri üzrə cəm:	1731	21	21	21	21	7	3	0	
	Baza modulları									
12	Peşə etikas	40				2				
13	Şəxsi inkişaf və karyera planlaşdırılması	30						3		
14	Sahibkarlıq	40		2						
15	İKT-dən istifadə	45					3			
	Baza modulları üzrə cəm:	155	0	2	0	2	3	3	0	
	İxtisas modulları									

16	İş şəraitində əmək, təhlükəsizlik və sağlamlıq qaydaları	38	1	1						
17	Sxem, çertyoj və qrafiki işlər	36			2					
18	Elektrotexnika	38	1	1						
19	Elektromaterialşünaslıq	36			2					
20	Lokomotivin mexaniki hissələrinin quruluşu və təmiri	114	3	3						
21	Lokomotivin pnevmatik hissələrinin quruluşu və təmiri	114			3	3				
22	Lokomotivin elektrik hissələrinin quruluşu və təmiri	85					3	4		
23	Lokomotivin texniki xidməti	90					4	3		
24	İşarəvermə təlimatı	30						3		
25	Dəmir yolunun ümumi kursu	36	2							
26	Avtotormozlar	40				2				
27	Texniki istismar qaydaları və təlimatlar	50					2	2		
28	Qatarların hərəkəti və manevr işləri	60					2	3		
	İxtisas modulları üzrə cəm:	767	7	5	7	5	11	15	0	
	İstehsalat təlimi	882	7	7	7	7	14	14		
	İstehsalat təcrübəsi	480							40	
	Yekun: Tələbələrin məcburi maksimum dərs yükü	4015								
	Məsləhət saatları	20								20
	Yekun	4035	35	35	35	35	35	35	40	

Modulların spesifikasiyası

Modulun adı: İKT-dən istifadə
Modulun kodu: 1
Təlim nəticəsi 1: İnternetdə məlumatları tapmağı, qiymətləndirməyi və idarə etməyi bacarır.
Təlim nəticəsi 2: Sosial media vasitələrindən istifadə edir.
Təlim nəticəsi 3: Rəqəmsal məzmun hazırlayır.
Təlim nəticəsi 4: İKT-dən təhlükəsiz şəkildə istifadə üsullarını tətbiq edir.
Təlim nəticəsi 5: Sadə texniki problemləri həll edir.

Modulun adı: Şəxsi inkişaf və karyera planlaşdırması
Modulun kodu: 2
Təlim nəticəsi 1: Özünü tanımağı və şəxslərarası münasibətləri tənzimləməyi bacarır.
Təlim nəticəsi 2: Düşünməyi və problemləri həll edərək qərarları qəbul etməyi bacarır.
Təlim nəticəsi 3: Karyera məqsədlərini müəyyən edir və müasir iş axtarma və müraciət üsullarından istifadə etməyi bacarır.

Modulun adı: Peşə etikası
Modulun kodu: 3
Təlim nəticəsi 1: Peşəkarlıq prinsiplərini bilir.
Təlim nəticəsi 2: Vaxtdan səmərəli istifadə etməyi bacarır.
Təlim nəticəsi 3: Qrup daxilində səmərəli işləməyi bacarır.
Təlim nəticəsi 4: İş yerində davranış qaydalarını təhlil etməyi bacarır.

Modulun adı: Sahibkarlıq
Modulun kodu: 4
Təlim nəticəsi 1: Sahibkarlıq ideyalarını, imkanlarını müəyyən etməyi və qiymətləndirməyi bacarır.
Təlim nəticəsi 2: Sadə biznes layihəsini hazırlayır.

Təlim nəticəsi 3: Sahibkarlıq ideyalarını necə həyata keçirməli olduğunu göstərir.

Modulun adı: Fiziki tərbiyə

Modulun kodu: 5

Təlim nəticəsi 1: Hərəkəti verdiş və bacarıqları formalaşdıran müxtəlif statik və dinamik hərəkətləri sadə üsullarla icra edir.

Təlim nəticəsi 2: Fiziki tərbiyə prosesində intizam və rejim qaydalarına əməl edir, birgə fəaliyyət bacarıqları nümayiş etdirir.

Təlim nəticəsi 3: İdman oyunlarını, o cümlədən milli idman oyunlarını və onların növlərini təqdim edir.

Modulun adı: Xarici dildə ünsiyyət

Modulun kodu: 6

Təlim nəticəsi 1: Gündəlik məsələlər, təhsil, iş, iş yerində sağlamlıq və təhlükəsizlik mövzularında ünsiyyət qurmağı və özünü ifadə etməyi bacarır.

Təlim nəticəsi 2: Gündəlik məsələlər üzrə baza səviyyəsində ünsiyyət qurmağı bacarır.

Təlim nəticəsi 3: Müasir texnologiya ilə bağlı terminləri bilir və diskussiyyalar aparmağı bacarır.

Modulun adı: Sxem, çertyoj və qrafiki işlər

Modulun kodu: 7

Təlim nəticəsi 1: Çertyojların qaydaya salınmasını, hündəsi qurmaları və texniki rəsmi xüsusiyyətlərini bilir.

Təlim nəticəsi 2: Çertyojlarda görünüşləri, kəsik və kəsimpləri, maşınqayırma çertyojları haqqında ümumi məlumatları bilir və ayırd etməyi bacarır.

Modulun adı: Elektrotexnika

Modulun kodu: 8

Təlim nəticəsi 1: Elektrik dövrlərinin hesablanmasını və qurulmasını bacarır.

Təlim nəticəsi 2: Elektromaqnit induksiya qanunlarını bilir.
Təlim nəticəsi 3: Transformatorlar, onların vəzifələrini, iş prinsipini və tətbiq sahələrini bilir.

Modulun adı: Elektromaterialşünaslıq
Modulun kodu: 9
Təlim nəticəsi 1: Elektrik keçirici materialların quruluşu, metalların fiziki, mexaniki və elektrik xassələrini bilir və onları təsnif etməyi bacarır.
Təlim nəticəsi 2: Elektromaqnit induksiya qanunlarını, dəmir yol nəqliyyatının elektrotexniki qurğularda elektrik kəmiyyətlərinin ölçmə metodlarının və fiziki proseslərin əsas mahiyyətini, transformatorları, onların vəzifələrini, iş prinsipini və tətbiq sahələrini bilir.
Təlim nəticəsi 3: Elektrik dövrlərinin yığılmasını, təhlükəsizlik texnikasına əməl etməklə real elektrik dövrlərində gərginliyin ölçülməsini, elektrik ölçü cihazlarından istifadə edilməsini, onların seçilməsini, hesabat aparıb elektrotexniki suallara cavab verməklə məsələləri həll etməyi bacarır.

Modulun adı: İş şəraitində əmək, təhlükəsizlik və sağlamlıq qaydaları
Modulun kodu: 10
Təlim nəticəsi 1: İş yerində əməl ediləcək təhlükəsizlik tədbirlərini bilir və qaydaları tətbiq etməyi bacarır.
Təlim nəticəsi 2: Alətlərlə işləyərkən, aqreqləri sınaq edərkən, əmək təhlükəsizliyi və iş zamanı yarana biləcək yanğın təhlükəsizliyi tədbirlərini bilir və tətbiq etməyi bacarır.
Təlim nəticəsi 3: İstehsalat zədələnmələrinin növlərini, yaranma səbəblərini bilir və müvafiq tədbirlər görməyi, ətraf mühitin mühafizəsi və yanğınsöndürmə vasitələrinə dair ilkin tədbirləri bilir və həyata keçirməyi bacarır.

Modulun adı: Lokomotivlərin mexanik hissələrinin quruluşu və təmiri
Modulun kodu: 11
Təlim nəticəsi 1: Lokomotivlər haqqında ümumi məlumatları, onların növlərini və texniki

göstəricilərini bilir.
Təlim nəticəsi 2: Lokomotivlərin mexaniki hissələrinin əsas elementlərini, onların təyinatını və növlərini bilir.
Təlim nəticəsi 3: Lokomotivlərin mexaniki hissələrində nasazlıqları aşkar edib və detalın zədələnməsini, yeyilməsini və deformasiyaya uğramasını müəyyən etməyi bilir.
Təlim nəticəsi 4: Lokomotivlərin mexaniki hissələrində təmir olunacaq elementlərin təmirə hazırlanmasını, sökülməsini və yığılmasını, nasazlıqları aradan qaldıraraq zədəli detalların dəyişilməsini bilir.

Modulun adı: Lokomotivlərin pnevmatik hissələrinin quruluşu və təmiri
Modulun kodu: 12
Təlim nəticəsi 1: Lokomotivlərin pnevmatik hissələrinin növlərini və texniki göstəricilərini, pnevmatik sxemlər haqqında ümumi məlumatları bilir.
Təlim nəticəsi 2: Lokomotivlərin pnevmatik hissələrinin əsas elementlərini və onların təyinatını bilir.
Təlim nəticəsi 3: Lokomotivlərin pnevmatik hissələrində nasazlıqları aşkar edib və detalın zədələnməsini, yeyilməsini və deformasiyaya uğramasını müəyyən etməyi bacarır.
Təlim nəticəsi 4: Lokomotivlərin pnevmatik hissələrində təmir olunacaq elementlərin təmirə hazırlanmasını, sökülməsini və yığılmasını, nasazlıqları aradan qaldıraraq zədəli detalların dəyişilməsini bilir.

Modulun adı: Lokomotivlərin elektrik hissələrinin quruluşu və təmiri
Modulun kodu: 13
Təlim nəticəsi 1: Lokomotivlərin elektrik hissələrinin növlərini və texniki göstəricilərini, elektrik sxemləri haqqında ümumi məlumatları bilir.
Təlim nəticəsi 2: Lokomotivlərin elektrik hissələrinin əsas elementlərini, onların təyinatını və

növlərin bilir.
Təlim nəticəsi 3: Lokomotivlərin elektrik hissələrində nasazlıqları aşkar edib detalın zədələnməsini, yeyilməsini və deformasiyaya uğramasını müəyyən etməyi bilir.
Təlim nəticəsi 4: Lokomotivlərin elektrik hissələrində təmir olunacaq elementlərin təmirə hazırlanmasını, sökülməsini və yığılmasını, nasazlıqları aradan qaldıraraq zədəli detalların dəyişilməsini bilir.

Modulun adı: Lokomotivlərin texniki xidməti
Modulun kodu: 14
Təlim nəticəsi 1: Lokomotivlərin texniki xidmətinin təşkili, lokomotivlərin texniki xidmətinin növləri, lokomotivlərin briqada tərəfindən yoxlanılması, sürtülən hissələrin yeyilməsinin qarşısının alınması qaydaları haqqında bilir.
Təlim nəticəsi 2: Lokomotivlərin depoda TX,CT,ƏT xidmətləri, əyləc avadanlığını yoxlamağı, lokomotivlərin yağlanan hissələrinə baxış və yağlama işlərinin aparılmasını həyata keçirməyi bilir.

Modulun adı: İşarəvermə təlimatı
Modulun kodu: 15
Təlim nəticəsi 1: Qatarların hərəkəti və manevr işlərinə aid olan işarələr, çəpərləmə işarələri və sfetoforların təyinatını və iş prinsipini bilir.
Təlim nəticəsi 2: Qatarların hərəkəti və manevr işlərinə aid olan əl işarələri, səs işarələri, işarə göstəriciləri və nişanları bilir. Göstərişləri və səsli işarələr sistemini, eləcə də bu işarələrin verilməsi üçün nəzərdə tutulan işarəvermə cihazlarının növlərini müəyyən edir və bilir.

Modulun adı: Avtotormozlar
Modulun kodu: 16
Təlim nəticəsi 1: Qatar əyləclərinin təsnifatını, tormozlamanın əsaslarını və onun əsas xüsusiyyətlərini, onlara texniki qulluq göstərməyi bilir.
Təlim nəticəsi 2: Tormozlama qurğuları haqqında məlumatları bilir, tormozlarla idarəetmə qurğularının quruluşunu və iş prinsipini, tormozların sıxılmış hava ilə qidalanma qurğularını, tormoz-qol ötürmələrini, hava kəməri və onun armaturunu, avtotormozlara aid əsas sualları və cavabları, tormoz avadanlıqlarına texniki qulluq göstərməyi bilir.

Modulun adı: Dəmir yolunun ümumi kursu
Modulun kodu: 17
Təlim nəticəsi 1: Dəmiryol nəqliyyatının elektrik hərəkət tərkibləri barədə ümumi məlumatları, elektrik lokomotivlərinin mexaniki hissələrini, sabit cərəyan elektrik lokomotivlərinin elektrik avadanlıqlarını, dəyişən cərəyan elektrik lokomotivlərinin və qatarlarının xüsusiyyətlərini bilir və onların dəmir yolu nəqliyyatında praktiki tətbiqini bilir.
Təlim nəticəsi 2: Avtonom qida mənbəli lokomotivlər barədə ümumi məlumatları, dizel lokomotivlərinin prinsipial sxemini, dizel qatarı, avtomatris, motolokomotiv və qazturbın lokomotivlərini, lokomotiv təsərrüfatını, qatarla təsir edən qüvvələr və lokomotivlərdə dartı qüvvəsinin yaranma prosesini, vaqonların təsnifatı və təyinatını, avtomatika və telemexanika qurğularının vəzifəsini və təsnifatını, dəmiryol nəqliyyatında rabitə sistemlərinin növlərini və onlara xidməti, bölmə məntəqələrinin təyinatını və təsnifatını, qatarların hərəkət qrafikinə əhəmiyyətini və təsnifatını, metropolitenlər haqqında ümumi məlumatları və lokomotivlərə xidmətin təşkilini bilir.

Modulun adı: Texniki istismar qaydaları və təlimatlar
Modulun kodu: 18
Təlim nəticəsi 1: Dəmir yol nəqliyyatı işçilərinin ümumi vəzifələrini, ümumi qaydalar və əndazənin növlərini, yol təsərrüfatının tikili və qurğularını, torpaq yatağının ölçülərini, yolun üst

quruluşu və süni qurğuları, relslərin tiplərini və yoldəyişənlərin markalarını, dəmir yollarının kəsişmələrini, keçidləri və birləşmələri, yol işarə nişanlarını bilir.

Təlim nəticəsi 3: Mənzillərdə və stansiyalarda qatarların hərəkətinə maneə törədən yerlərin və iş görülən sahələrin çəpərlənməsini, stansiya yollarında hərəkət tərkibinin çəpərlənməsini, mənzildə məcburi dayanma zamanı qatarın çəpərlənməsi qaydalarını, avtomat və yarımavtomat yol bloklamasını, yoldəyişənlərin və işarələrin elektrik mərkəzləşdirilməsini, dispetçer mərkəzləşdirilməsini, avtomat lokomotiv işarəvericisi və avtostopların təyinatını, yoldəyişənləri və işarələri bilir.

Modulun adı: Qatarların hərəkəti və manevr işləri

Modulun kodu: 19

Təlim nəticəsi 1: Qatarların qəbulu və yola salınması, qatarların düzgün olmayan istiqamətdə hərəkəti, ikitərəfli hərəkət, görünmə dərəcəsi azaldıqda və ya yolu su basdıqda qatarların hərəkətini, əsas işarəvermə vasitələrinin işi dayandırıldıqda qatarların hərəkətinin təşkilini bilir.

Təlim nəticəsi 2: Park, depo və digər yollarda manevr hərəkətinin yerinə yetirilməsi xüsusiyyətlərini, təsərrüfat yüklərinin yüklənməsini, daşınması və boşaldılması qaydalarını, metropoliten yollarına dəmiryol qatarlarının verilməsi və bu yollarda onların manevr hərəkətini, stansiyalarda manevr işinin təşkilini bilir.

Modulun adı: İstehsalat təlimi

Modulun kodu: 20

Təlim nəticəsi 1: İş yerində əməl ediləcək təhlükəsizlik tədbirlərini bilir və tələbə tədris emalatxanasında ümumi çilingərlik işlərini yerinə yetirməyi, lokomotivlərin və aqreqatların hissə və mexanizmlərini, dəmiryol nəqliyyatının elektrik hərəkət tərkibləri barədə ümumi məlumatları, dəyişən cərəyan elektrik lokomotivlərinin və qatarlarının xüsusiyyətlərini bilir.

Qiymətləndirmə meyarları

1. Tədris emelətxanasında təhlükəsizlik qaydalarına əməl etməyi bilir.
2. İş yerlərini görülən işlərə görə təyin etməyi bilir və təyinatı üzrə alətləri istifadə edir.
3. Metalların kəsilməsi, düzəlməsi, çapılması və iş zamanı araya çıxan nasazlıqları aradan qaldırmağı bacarır.
4. Əyələmə, qaşovlama, sürtmə, əymə, burğulama, zingerləmə, rayberləmə, yivlərin açılması əmliyyatlarını yerinə yetirir.
Təlim nəticəsi 2: Lokomotivlərin mexaniki hissələrinin əsas elementlərini və təmir olunacaq hissələrinin təmirə hazırlanmasını və sökülməsini, detalın zədələnməsini, yeyilməsini və deformasiyaya uğramasını müəyyən etməyi bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Lokomotivin mexaniki hissələrini bilir.
2. Təkər cütünün dartı mexanizminin sökülməsini və təmirini bacarır.
3. Risor asmaların və risorların sökülməsini və təmir etməyi bacarır.
4. Yığılma texnologiyasını standartda uyğun yerinə yetirir.
Təlim nəticəsi 3: Lokomotivlərin pnevmatik hissələrinin əsas elementlərini və təmir olunacaq hissələrinin təmirə hazırlanmasını və sökülməsini, detalın zədələnməsini, yeyilməsi və deformasiyaya uğramasını müəyyən etməyi bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Lokomotivlərdə qüsurlar və nasazlıqları təyin edir.
2. Lokomotivin pnevmatik hissələrini təmir etməyi bacarır.
3. Kompresor, hava və maşinist kranlarını, baş və ehtiyat çənlərinin, hava-tormoz magistralının sökülüb-yığılmasını, təmiri və tənzimlənməsini bacarır.
4. Elektropnevmatik kontaktorların təmirini bacarır.
Təlim nəticəsi 4: Tormozlarla idarəetmə qurğularının quruluşu və təmir işlərini,

tormozların sıxılmış hava ilə qidalanma qurğularını, tormoz-qol ötürmələrini, hava kəməri və onun armaturunu, avtotormozlara aid əsas avadanlıqlara texniki qulluq göstərməyi bacarır.

Qiymətləndirmə meyarları

1.Tormoz avadanlıqlarına texniki qulluq göstərməni və təmirini bacarır.

2.Linq əyləc ötürməsinin tənzimlənməsini bacarır.

3. Hava paylayıcının təmirini bacarır.

4. Tormoz avadanlıqlarının təmirin bacarır.

Təlim nəticəsi 5: Lokomotivlərin elektrik hissələrinin əsas elementlərini və təmir olunacaq hissələrinin təmirə hazırlanmasını və sökülməsini, detalın zədələnməsini, yeyilməsini və deformasiyaya uğramasını müəyyən etməyi bacarır

Qiymətləndirmə meyarları

1.Elektrik avadanlıqlarının sökülməsini bacarır.

2.Təmir və yığılma işlərini texnologiyaya uyğun yerinə yetirir.

3.Dartı elektrik mühərrikinin – (DEM) quruluşunu və iş prinsipini bilir.

4.Akkumulyator batareyasının, maşinist kontrollerinin quruluşunu və iş prinsipini bilir.

5.Dizel mühərrikinə və köməkçi avadanlıqlarına qulluq etməyi bacarır.

Təlim nəticəsi 6: Qatarların qəbulu və yola salınması, qatarların düzgün olmayan istiqamətdə hərəkəti, ikitərəfli hərəkət, görünmə dərəcəsi azaldıqda və ya yolu su basdıqda qatarların hərəkətini, əsas işarəvermə vasitələrinin işi dayandırıldıqda qatarların hərəkətinin təşkilini bilir.

Modulun adı: İstehsalat təcrübəsi (iş yerində öyrənmə)

Modulun kodu: 21

Təlim nəticəsi 1: Lokomotivin mexaniki hissəsinin mexanizmlərini, təkər cütünün dartı mexanizmini, resor asmalarını və resorların sökülməsinə, təmirini və yığılması texnologiyasını standartın tələblərinə uyğun yerinə yetirir.

Təlim nəticəsi 2: Lokomotivin pnevmatik hissələrinin, kompressor və hava kranlarının, maşinist kranının, baş və ehtiyat çənlərinin, hava-tormoz magistralının sökülüb-yığılmasını, təmirini, 13 tənzimləmə əməliyyatlarını texnologiyanın və standartın tələblərinə uyğun yerinə yetirilməsini bacarır.

Təlim nəticəsi 3: Lokomotivin elektrik avadanlıqlarının, maşın və aqreğatının sökülüb yığılmasını, təmirini, tənzimləmə əməliyyatlarını texnologiyanı standartın tələblərinə uyğun yerinə yetirir.

İxtisası tədris edəcək pedaqoji heyətə qoyulan tələblər:

“Texniki xidmət məntəqələrində lokomotivlərin baxıcısı və təmiri çilingəri” ixtisası üzrə mühəndis-pedaqoji heyət üzvünün müvafiq peşə-ixtisas sahəsi üzrə baza təhsili (ali, orta ixtisas) və ixtisas üzrə stajı azı 5 il, istehsalat və ya 1 il pedaqoji təcrübəsi olmalı, tədris etdiyi modullar (istehsalat təlimi ustalarının təhkim olunduğu qrupun) baza ixtisasına uyğun gəlməlidir. Pedaqoji heyət üzvü tələbələr və həmkarları ilə ünsiyyət qurmaq bacarığına, əlaqələndiricilik, istiqamətvericilik xüsusiyyətlərinə malik olmalıdır. Tələbələrin ixtisasları üzrə dövrün tələbatına uyğun elmi-nəzəri bilikli mütəxəssis, tədqiqatçı kimi yetişmələrinə çalışmalı, müasir texnika, yeni istehsal və pedaqoji, innovativ təlim metodlarından, müasir informasiya-kommunikasiya texnologiyalarından istifadə etmək bacarığı aşılamalıdır.

Təhsil proqramlarına dair qeydlər

1. Ümumi orta təhsil bazasından qəbul olunmuş və texniki peşə təhsili ilə yanaşı, tam orta təhsil alanlar üçün təşkil edilən qruplarda peşə təhsilinin dövlət standartında göstərilmiş “Ana dilində ünsiyyət” səriştəsi “Azərbaycan dili”, “Xarici dildə ünsiyyət” səriştəsi “Xarici dil”, “İnformasiya texnologiyaları” səriştəsi “İnformatika”, “Hesablama əməliyyatlarını yerinə yetirmə” səriştəsi isə “Riyaziyyat” fənni proqramına inteqrasiya olunmuş şəkildə, həmçinin ixtisasın tələbləri nəzərə alınmaqla uyğunlaşdırılmış proqram əsasında tədris edilir.
2. Tələbələrin sayı 15 (on beş) və daha çox olan qruplarda müvafiq maddi-texniki baza və ixtisas müəllimləri olduğu halda aşağıdakı fənlərin tədrisi 2 (iki) qrupa bölünə bilər:
 - 2.1. tədris digər dillərdə aparılan siniflərdə “Azərbaycan dili - dövlət dili kimi”;
 - 2.2. tədris dilindən asılı olmayaraq bütün siniflərdə “Xarici dil”, “Fiziki tərbiyə”.
 - 2.3. “İnformatika” fənni üzrə praktiki məşğələlər.
3. İnformatika kabineti olmayan peşə təhsili müəssisələrində “İnformatika” fənni üzrə praktik məşğələ keçirilmir.
4. “Xarici dil” fənnində tədrisi nəzərdə tutulan xarici dilin seçimi zamanı tədris qruplarında təhsil alan tələbələrin mütləq çoxluğu nəzərə alınaraq ümumtəhsil pilləsində təhsil aldıkları “əsas xarici dil” əsas götürülür.
5. Tədris ilinin birinci yarısında qrupda tələbələrin sayının azalması tədris planı ilə müəyyən edilmiş müvafiq fənlərin tədrisində qrupun iki qrupa bölünməsinə məhdudiyət yaratmır.
6. Pilot peşə təhsil müəssisələrində Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2019-cu il 11 mart tarixli 86 nömrəli qərarı ilə təsdiq edilmiş “Peşə təhsili müəssisələrinin ayrı-ayrı peşə istiqamətləri üzrə tədris qruplarında orta sıxlığın müəyyən edilməsi haqqında” qərarın 3-cü bəndinə uyğun olaraq tədris qruplarında təhsilalanların sayı 16 nəfərdən çox olduqda, laboratoriya və istehsalat təlimi dərslərində qruplar 2 yarımqrupa bölünə bilər. Pilot peşə təhsil müəssisələrinin siyahısı Peşə Təhsili üzrə Dövlət Agentliyi tərəfindən müəyyən edilir.
7. Pilot peşə təhsili müəssisələrində və pilot layihələrdə “Peşə təhsili haqqında” qanunun 11.2. maddəsinə müvafiq olaraq işəgötürənlərin istehsalat təcrübəsinə rəhbər təyin etdiyi mütəxəssislərə təhsil müəssisəsi tərəfindən təcrübə saatları üçün nəzərdə

tutulmuş haqq ödənilə bilər. Pilot peşə təhsil müəssisələri və pilot layihələrin siyahısı Peşə Təhsili üzrə Dövlət Agentliyi tərəfindən müəyyən edilir.

8. Nəqliyyat vasitələri sürücülərinin hazırlanması həyata keçirən ixtisaslar üzrə tədris Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 1999-cu il 15 mart tarixli 41 nömrəli qərarı ilə təsdiq edilmiş “Nəqliyyat vasitələri sürücülərinin hazırlanması və onların ixtisasının artırılması kursları haqqında Əsasnamə” (mövcud dəyişikliklərlə) əsasında, həmçinin Azərbaycan Respublikası Daxili İşlər Nazirliyinin Baş Dövlət Yol Polisi İdarəsi və Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi ilə razılaşdırılmış, Elm və Təhsil Nazirliyi tərəfindən təsdiq edilmiş müxtəlif kateqoriyalı avtomobil nəqliyyatı vasitələri sürücülərinin hazırlanması üçün mövcud tədris plan və proqramlarına uyğun aparılır.
9. Traktorlar və digər mexaniki nəqliyyat vasitələrini idarə etmək üçün sürücü hazırlayan ixtisaslar üzrə Azərbaycan Respublikası Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin Kollegiyasının 30 may 2012-ci il tarixli 05/2012-1 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmiş “Traktorlar və digər mexaniki nəqliyyat vasitələrini idarə etmək üçün imtahanların qəbulu və sürücülük vəsiqəsinin verilməsi haqqında təlimat” (mövcud dəyişikliklərlə) və Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 1999-cu il 15 mart tarixli 41 nömrəli qərarı ilə təsdiq edilmiş “Nəqliyyat vasitələri sürücülərinin hazırlanması və onların ixtisasının artırılması kursları haqqında Əsasnamə” (mövcud dəyişikliklərlə) əsasında, həmçinin traktor və digər mexaniki nəqliyyat vasitələrini idarə etmək üçün sürücülərin hazırlanması və onların ixtisasının artırılması proqramı üzrə təlim kursunun tələblərinə uyğun aparılır.
10. Dual və axşam qrupları üçün hazırlanmış tədris planları tətbiq edilən peşə təhsil müəssisələri və qrupların (ixtisasların) siyahısı Peşə Təhsili üzrə Dövlət Agentliyi tərəfindən müəyyən edilir.
11. Kənd təsərrüfatı istiqaməti üzrə olan ixtisasların bəzilərinə seçmə modulu kimi təqdim olunan modullar seçilərkən regionun iqtisadi xüsusiyyəti nəzərə alınır.
12. STEM Mərkəzi yaradılmış peşə təhsil müəssisələrində tədris olunan bütün ixtisaslar üzrə həftədə 2 (iki) saat olmaqla “Stem” fənni əlavə olaraq tədris olunur.